

3. ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Веклич В.О., к.ю.н.

Національний університет харчових технологій

Геополітична конкуренція ХХІ століття для кожної країни світу, їх економік і в цілому світової економіки, зумовлює становлення виробничо-технічних систем нового технологічного ладу, рівня розвитку науки та освіти, розвиненості інформаційних систем, якості навколишнього середовища, рівня життя [3,с.20]. Об'єктивна масштабність планетарних промислових перетворень робить світ цілком іншим, формує якісно нові суспільно-економічні та політичні відносини. У цих перетвореннях Інтернет-революція – це лише перша фаза, що розпочалася. Під час другої Інтернет об'єднується з поновлюваними джерелами енергії. В її ході виникнуть нові підходи до визначення місця і ролі кожної держави світу, усього світового співтовариства, до формування безконфліктного розвитку людської спільноти. На цій основі світова цивілізація, як і весь світовий економіко-правовий, політичний, весь суспільний порядок, зміняться докорінно. У цьому зв'язку, наукове виявлення та обґрунтування особливостей розуміння актуальних проблем міжнародної економіки, зовнішньоекономічної діяльності, в умовах становлення нової глобальної економічної парадигми, набувають першорядну теоретичну і практичну вагу.

Переосмислення зазначеної проблематики неможливе без усебічного аналізу змісту сучасного суспільного виробництва, механізмів регулювання та управління макро- і мікропроцесами. Вченими, дослідниками – економістами, представниками інших галузей знань, наразі активно акцентується, що вони визначаються параметрами майбутньої ноосферно-космічної цивілізації, яка змінить

аграрну й індустріальну модель розвитку. Існують різні варіанти її бачення.

У Євросоюзі практичне схвалення вже має модель американського економіста Дж. Ріфкіна. Відповідно до неї майбутність такої цивілізації ґрунтується на п'яти основних стовпах, що становлять її технологічну платформу. Перший зумовлює збільшення у громадському споживанні частки поновлюваних джерел енергії, що виробляються персональними електростанціями. Другий означає її акумуляцію та вільний ринковий перерозподіл. Третій – накопичення та тривале зберігання цієї енергії. Четвертий – формування, на ґрунті злиття Інтернету з технологіями розподілу та збереження енергії, новітньої системи загальної інфраструктури. П'ятий стовп – транспорт, а саме електромобілі з можливістю підзарядки від мережі в будь-якому місці. Відокремлено кожен з цих стовпів не має ніякого сенсу. Разом вони утворюють єдину інфраструктуру, єдину комунікаційну цілісність [2]. Вони встановлюють напрямки світового економічного розвитку, визначають вимоги до міждержавних інтеграційних процесів.

Цьому існують і підтвердження. Лише за другу половину минулого року нафта втратила близько 40 відсотків своєї вартості. Лише за півроку барель нафти здешевів до рівня, ледве вище 50 доларів США. В історії світового ринку були й інші, сильніші цінові провали, але експерти вважають, що зараз ми маємо справу з проявом швидше глибинніших процесів у світовій енергетиці, ніж спекулятивні фактори. Зниження цін на нафту – це відображення означених нами процесів, які набирають своїх обертів з початку цього тисячоліття. Зі змісту останнього звернення до Конгресу США президента Барака Обами, серед інших головних посилів, маємо те, що ця країна у своєму розвитку чітко надає перевагу новій енергетичній парадигмі. США вийшли у лідери світової вітроенергетики. Стали на індустріальні рейки нового технологічного рівня. Сонячна енергія у США займає друге місце за потужністю енергогенеруючих джерел. Вартість гелію, вітроенергії значно нижча від енергії спалювання природного газу, вугілля. У країні найбільшій в світі економіки здійснено старт продажів автомобілів з водневими та електродвигунами. Останні здатні поповнювати енергетичний запас на 1000 кілометрів лише за 3 хвилини. Ці, та низка інших фактів, переконують навіть рядового споживача щодо очевидності прояву першого етапу тектонічних енергетичних змін [1]. Відмову від вуглеводнів, надання переваги іншим, менш витратним, джерелам енергії. А отже, цим самим і відповідного етапу становлення новітньої світової економічної парадигми.

Тож, країни, що мають за мету досягти найвищих щаблів у світовому економічному розвитку, першочергово повинні зосередити свою увагу на:

- 1) ресурсній базі (сільському господарстві і гірничодобувній промисловості);
- 2) легкій промисловості (текстильний, взуттєвій й ін.);
- 3) важкій промисловості (металургії, суднобудуванні, автомобілебудуванні, машинобудування);
- 4) високих технологіях (вимірювальних приладах, оптиці, мікроелектроніці, комп'ютерах, телекомунікаціях);
- 5) галузях, що базуються на наукових досягненнях майбутнього – біотехнології, космічних дослідженнях.

Навколо цих напрямків економічного розвитку будуть формуватися як «гармонуючі» так «напружуючі» взаємостосунки між державами. Відбуватимуться основні світові інтеграційні процеси, які й окреслять новітнє коло проблем та згенерують зростаючу актуальність міжнародної економіки, зовнішньої економічної діяльності.

З огляду на наявність потужного внутрішнього технологічного потенціалу, Україна має всі підстави для реалізації нової економічної парадигми. Слід лише правильно визначити національні інтереси та послідовно і їх відстоювати у внутрішніх і зовнішніх стосунках.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Пилипенко А.А. США на пороге эры изобилия энергии / А.А. Пилипенко [Електронний ресурс] // Экономические известия. – 2015. – Режим доступу: <http://ekonomika.eizvestia.com/full/374-aleksandr-pilipenko-ssha-na-poroge-ery-izobiliya-energii>.

2. Rifkin Jeremy The Third Industrial Revolution / Palgrave Macmillan (2011).

3. Швиданенко О.А. Сучасні Тенденції становлення глобальної економічної системи / О.А. Швиданенко // Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. – 2009. – № 4 (20). – С. 17-20.